Het Drentse Landschap

Particulier initiatief voor behoud van natuur en landschap

Het gebeurt steeds vaker dat mensen individueel of collectief initiatieven nemen gericht op het behoud van natuur en landschap in Nederland. Men wil zelf bijdragen aan behoud van natuur en biodiversiteit iin een tijd waarin de ambitie van de overheid te wensen overlaat. Dat kan gaan om het beheren van eigen natuurpercelen of het actief beheren van landschapselementen. Maar ook het stimuleren van extensieve vormen van landbouw door bijvoorbeeld aanleg van voedselbossen of het aankopen en natuurinclusief beheren van landbouwgronden. Soms worden particulier beheerde gebieden overgedragen aan een terreinbeheerder. Dit gebeurde bijna twee jaar geleden met het Ooster- en Westerzand in Zuidwest-Drenthe, onderdeel van het Natura 2000-gebied Holtingerveld. Het gebied van circa driehonderd hectares werd door eigenaresse Renée Pigeaud overgedragen aan Het Drentse Landschap. Het gebied bestaat uit een complex van bossen op zandgronden (met keileem), stuifzandheiden, vennen en veentjes, droge heidegebieden met onder andere kraaiheide en heischrale graslanden. Decennialang heeft Pigeaud met haar uitvoerende beheerders gezorgd voor adequaat (begrazings)beheer van het particuliere landgoed. De liefde voor de natuur was haar niet vreemd. Haar moeder had ooit les gehad van Jac. P. Thijsse. Ze liet zich graag leiden door professioneel advies, zoals recent door de Bosgroep Noord-Nederland die onderzoek deed gericht op verbetering van de waterhuishouding. Dit heeft al tot goede resultaten geleid, onder andere nabij het Uffelterveen en in diverse (zwakgebufferde) vennen zoals het Hoorns veentje. Het voorkomen van soorten als beenbreek, witte snavelbies maar ook zwarte specht en geoorde fuut geeft aan dat het Ooster- en Westerzand een zeer gevarieerd en bijzonder gebied is. Haar schenking zorgde ervoor dat Het Drentse Landschap driehonderd hectares extra natuur in bezit kreeg. Op 11 mei 2024 overleed Renee Pigeaud op 83-jarige leeftijd.

Uko Vegter
Programmaleider Natuurkwaliteit en Landschap bij Het Drentse Landschap

Het 'holle wegje' in het Ooster- en Westerzand. (Foto: Karla Leeftink)

It Fryske Gea

Zwarte sterns terug in de Alde Feanen

Na zeventien jaar van afwezigheid, zijn zwarte sterns weer terug als broedvogel in de Alde Feanen, het grootste laagveenmoeras van Fryslân. Ver weg waren ze niet overigens, want ze broeden nog wel in twee kleinere moeras- en petgatengebieden net buiten de Alde Feanen, It Eilân en It Kobbelân. Daar broedden de afgelopen jaren gezamenlijk circa 65 broedparen. Ook bij Smelle Ie, een gehucht naast Drachten, broeden al jaren circa twintig broedparen. Maar echt binnen het Natura 2000-gebied Alde Feanen, waren ze al vele jaren verdwenen als broedvogel.
In de periode 2015-2020 is het LIFE-project Booming Business uitgevoerd in het gebied. Eén van de maatregelen die binnen het project zijn uitgevoerd, is het opnieuw creëren van helder water met krabbenscheer en fonteinkruiden op maar liefst 92 hectare. Met wat ups en downs is dat wonderwel geslaagd! Op meerdere plekken in het gebied is kraakhelder water ontstaan met wel acht soorten fonteinkruiden, waaronder het zeldzame klein fonteinkruid.

Broedende zwarte sterns. (Foto: Stoelwinder fotografie)

In 2021 zagen we zwarte sterns foerageren boven zulk water en hebben we gelijk besloten om het volgende jaar nestvlotjes op die locatie uit te leggen. Dat resulteerde gelijk in de vestiging van een broedpaar! Maar de overige vlotjes werden 'gekaapt' door kokmeeuwen. Na twee jaren waarbij de vlotjes bezet werden door kokmeeuwen, zijn we uitgeweken naar andere petgaten. En met succes, op twee locaties broeden nu twaalf paar. Dus hoewel het (nog) maar om enkele broedparen gaat, laat dit wel zien dat natuur veerkrachtig is en reageert op herstel.

Marten Sikkema,
'Specialist Natuurkwaliteit en Beheer bij It Fryske Gea'

LandschappenNL

De teksten zijn afkomstig van de Provinciale Landschappen.
www.landschappen.nl